

ارائه راه حل های جدید برای تداوم بازارهای سنتی (بررسی نمونه موردی: بازار تبریز)

آیدا زینالی فرید^{*۱}

کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه علم و صنعت، (ayda_zeinali@yahoo.com)

چکیده

بازارهای ایرانی با وجود پتانسیل های بسیار خود، هماهنگی با عصر تکنولوژی معاصر نداشته و این امر باعث فرسودگی عملکردی برخی کاربریها (همچون کاروانسرا و سرا) و برخی مشکلات برای بازاریان و خریداران شده است. از جمله این مشکلات مربوط به سیستم حمل و نقل کالا است. در گذشته سیستم حمل و نقل کالا با حیوانات باربری چون شتر انجام می شد، لذا عرض معابر داخل بازار و استفاده از کاروانسرا و سرا به عنوان بارانداز پاسخگوی نیازهای آن دوران می شد، ولی در عصر ماشین و تکنولوژی معاصر به علت عدم استفاده از حیوانات باربر و عرض کم معابر، مشکلاتی برای حمل و نقل کالا به وجود آمده است. کاروانسراها و سراها نیز دچار تغییر عملکرد شده است و در حال حاضر عملکردهای متنوع و متفاوتی با عملکرد گذشته خود دارند. استفاده از چرخ دستی برای حمل و نقل کالا روشی است که در حال حاضر در بازارهای ایرانی (از جمله بازار سنتی تبریز) به کار می رود، ولی این وسیله حمل و نقل باعث مشکلات عدیده ای چون ترافیک سواره و ازدحام جمعیتی داخل بازار و خیابان های مجاور شده است. باراندازهای بازار نیز برای حمل و نقل کالا مساحت کافی نداشته، موجب ترافیک بیشتر منطقه شده و از امنیت و کنترل و نظارت کافی بر کالاها برخوردار نیستند. هدف کلی از این تحقیق، ارائه راه حل های جدید برای تغییر سیستم حمل و نقل سنتی کالا در بازار تبریز است. از اهداف جزئی طرح می توان به کاهش ترافیک خیابان های اطراف بازار، کاهش ازدحام جمعیتی در مسیرهای پیاده، افزایش سرعت نقل و انتقال کالا و راهکاری برای دسترسی سریع در خطرهای احتمالی همچون آتش سوزی اشاره نمود.

روش تحقیق حاضر از نوع توصیفی-پیمایشی است، به گونه ای که در ابتدا بر اساس پرسش های میدانی از بازاریان و خریداران، سیستم سنتی حمل و نقل کالا به عنوان یکی از مشکلات اصلی بازاریان مطرح شد و سپس بر اساس مشاهدات عینی از مشکلات به وجود آمده این سیستم سنتی و بررسی وضع موجود، فرضیاتی بر اساس متغیرهای مستقل و وابسته مطرح شدند. سپس نمونه ای از جمعیت افراد بازاری و مردم خریدار انتخاب شدند، پرسشنامه ای در اختیار آنها قرار گرفت و در نهایت از نتایج پیمایش ها و بر اساس تحلیل آنها راهکارهایی برای متخصصان جهت تغییر سیستم حمل و سنتی کالا پیشنهاد شد.

واژه های کلیدی: سیستم حمل و نقل کالا، سرا، کاروانسرا، بارانداز، سیستم زیرزمینی، مینی ماشین (ماشین های کوچک)